

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

13 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Timofti Vladimir,

Judecători - Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena, Guzun Ion,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Fetcu Andrian în numele succesorului părții vătămate Gasanov Zinovia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iulie 2020, în cauza penală în privința lui

Balan Alexandr xxxx xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.12.2019 – 21.02.2020;

Instanța de apel: 13.03.2020 – 30.07.2020;

Instanța de recurs: 17.12.2020 – 13.04.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 21 februarie 2020, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Balan Alexandr a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen 3 ani 6 luni, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, prin aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal, prima parte a pedepsei – 1 an 9 luni închisoare, se va executa în penitenciar de tip deschis, iar restul pedepsei – 1 an 9 luni închisoare, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, pe un termen de probațiune de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Gasanov Zinovia, a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la Balan Alexandr în beneficiul lui Gasanov Zinovia suma de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest acțiunea civilă a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Balan Alexandr la 02 noiembrie 2019, aproximativ la ora 02:55, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, conducând automobilul de model „BMW 320d” cu numărul de înmatriculare xxxx, pe traseul R-17 în apropierea sat. Șoltoiaia raionul Fălești, la km 13+300m., avându-i în calitate de pasageri pe cet. Gasanov Ruslan a.n.xxxx și Pălimari Snejana, a.n.xxxx, exprimând neatenție față de trafic și încredere exagerată în sine, a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr.357 din

13.05.2009 (în vigoare din 13.07.2009), și anume: pct.10 alin.(1) lit. b), conform căruia, „Persoana care conduce un vehicul trebuie: ...b) să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum ...”; pct.45 alin.(1), (2) RCR RM, conform căruia, „1) Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră, care având o viteză excesivă de aproximativ 120 km/h, a derapat de pe traseu tamponându-se într-un copac. Drept rezultat al impactului, cet. Gasanov Ruslan - pasagerul de pe bancheta față dreapta din automobilul sus menționat, s-a ales cu leziuni corporale sub formă de traumatism asociat craniu-cerebral deschis cu fractura osului occipital cu contuzie cerebrală, hemoragie subarahnoidiană difuză, traumă contuză a hem toracelui drept cu multiple fracturi costale, fractura brațului drept și femurului drept cu deplasare a fragmentelor care conform raportului de expertiză judiciară nr. 201920C0158 din 04 noiembrie 2019, se califică la vătămări corporale grave, care au dus la decesul ultimului.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Fetcu Andrian în numele succesorului părții vătămate Gasanov Zinovia, solicitând casarea acesteia, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată lui Balan Alexandr o pedeapsă mai aspră sub formă de închisoare, fără suspendarea parțială a executării pedepsei și de admis integral acțiunea civilă privind recuperarea prejudiciului material și moral cauzat.

În argumentarea apelului a invocat blândețea pedepsei aplicate inculpatului, considerând că aceasta nu este echitabilă cu urmările comiterii infracțiunii.

De asemenea, a invocat dezacordul său cu soluția instanței de fond, care a admis parțial acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material cât și prejudiciului moral, considerând că, la materialele dosarului au fost anexate probe, care demonstrează volumul de cheltuieli suportate și probe, ce confirmă cauzarea prejudiciului material. Concluzia instanței privind încasarea parțială prejudiciului moral este una incorectă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iulie 2020, a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Balan Alexandr de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal.

În acest context, instanța de apel a constatat că vinovăția acestuia este dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate de către organul de urmărire penală, examinate de instanța de fond și verificate din oficiu de instanța de apel, astfel, reținând că, prima instanță a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii reținute în sarcina lui rezultă din probele administrate, cărora le-a fost dată o apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Totodată, s-a menționat că, la capitolul încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, nu a fost contestată de către avocatul Fetcu Andrian în numele succesorului părții vătămate Gasanov Zinovia.

Verificând legalitatea pedepsei aplicate inculpatului, instanța de apel a considerat că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75, 90¹ Cod penal, i-a

stabilit o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea săvârșită, deoarece a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art.16 Cod penal face parte din categoria celor grave dar este una din imprudență, de persoana celui vinovat, care a recunoscut vina în cele comise, s-a căit sincer, anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, este o persoană tânără, a compensat prejudiciul material cauzat prin infracțiune, are la întreținere doi copii minori iar soția este însărcinată, iar circumstanțe agravante nu au fost constatate.

Astfel, considerând că pedeapsa stabilită de instanța de fond sub formă de închisoare cu aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal, este oportună, corectă și echitabilă, or, această pedeapsă este corespunzătoare faptei comise, având în vedere scopul legii penale, care indică asupra corectării și reeducării inculpatului în vederea neadmiterii pe viitor a careva încălcări a ordinii de drept. Totodată, ținând cont de faptul că, pedeapsa penală are drept scop reeducarea condamnatului, aceasta din urmă nicidecum nu trebuie să creeze careva suferințe fizice și psihice, persoanelor atrase la răspundere penală, fapt care denotă că sancțiunea dată va avea un efect pozitiv asupra conștientizării de către inculpat a pericolului social al acțiunilor comise.

Cu referire la prejudiciul material solicitat, instanța de apel a reținut că, soluția instanței de fond este corectă, or, suma în mărime de 35 000 lei cu titlu de prejudiciu material a fost achitată succesorului părții vătămate (f.d.154).

La fel, instanța de apel a considerat că, solicitarea apărării privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în legătură cu pierderea întreținătorului este neîntemeiată și în acest sens a notifica că Gasanova Zinovia nu are calitatea de reprezentant legal al minorului xxxx, astfel aceasta nu are temei legal de a solicita încasarea din contul inculpatului în beneficiul ei a sumei de 100 000 lei cu titlu de încasare a pensiei de întreținere a copilului minor.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Fetcu Andrian în numele succesorului părții vătămate Gasanov Zinovia, care solicită casarea acesteia, precum și a hotărârii primei instanței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului Balan Alexandr să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră sub formă de închisoare fără suspendarea parțială a executării pedepsei, și de admis integral acțiunea civilă privind recuperarea prejudiciului material și moral.

În susținerea solicitării sale, invocă blândețea pedepsei aplicate inculpatului, care în opinia acestuia este una inechitabilă pentru suferințele suportate de către succesorului părții vătămate în urma acțiunilor infracționale ale inculpatului, care i-a cauzat prejudicii morale și materiale.

Consideră că, instanțele de judecată nu au ținut cont de toate circumstanțele enumerate supra, expuse pe tot parcursul judecării cauzei și astfel, incorect și ilegal nu au admis acțiunea civilă integral.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând respingerea acestuia, ca fiind neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul,

verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Totodată, alin.(4) și (5) al aceleiași norme prevăd că, în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform cerințelor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, sunt: dacă fapta reținută ori imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele au fost apreciate corect de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Analizând decizia atacată, Colegiul lărgit conchide, că în cauza dată instanțele n-au individualizat pedeapsa potrivit prevederilor art.art.61, 75 - 78 Cod penal și a practicii judiciare constante, soldată cu stabilirea unei pedepse neechitabile, ce se consideră eroare de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara o eroare de drept, comisă de aceasta, atunci când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În speță, se constată că instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe, prin care inculpatul Balan Alexandr a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal și stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani 6 luni, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal, considerând că, instanța de fond corect și echitabil a decis că față de inculpat urmează a fi aplicate prevederile art.90¹ Cod penal, or, această pedeapsă este corespunzătoare faptei comise, având în vedere scopul legii penale, care indică asupra corectării și reeducării inculpatului în vederea neadmiterii pe viitor a careva încălcări a ordinii de drept.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit prevederilor art.75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

De asemenea, Colegiul penal subliniază că, în același timp, este necesară respectarea prevederilor art.61 Cod penal, conform cărora, pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane. Or, pedeapsa prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezenta sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii, date ce caracterizează personalitatea infractorului.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76 – 77 Cod penal, precum și, efectele acestora prevăzute în art.78 Cod penal.

Potrivit practicii judiciare constante, după efectuarea acestei proceduri de individualizare și stabilirea duratei și cuantumului pedepsei, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare a acesteia, dar în aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului, urmează să fie executată real sau reieșind din datele cu privire la personalitatea acestuia, poate fi făcută concluzia că scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea parțială a pedepsei stabilite vinovatului pe un termen de probațiune.

Analizând materialele cauzei și hotărârile instanțelor de fond în partea stabilirii pedepsei, Colegiul penal lărgit conchide că, prevederile normelor specificate supra nu au fost respectate, deoarece, aplicând prevederile art.90¹ Cod penal, au notificat dispozițiile art.75 Cod penal, fiind reținute circumstanțele ce se referă la persoana vinovatului, însă nu au ținut cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, ceea ce denotă faptul că, instanțele inferioare au examinat superficial cauza dată.

În această ordine de idei, Colegiul lărgit consideră necesar de menționat că, inculpatul Balan Alexandr a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(4) Cod penal, și anume, încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana, care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară Nr.201920C0158 din 04 noiembrie 2019, potrivit căruia: „*la cadavrul Gasanov Ruslan, s-au depistat leziuni corporale sub formă de traumatism asociat craniu-cerebral deschis cu fractura osului occipital cu contuzie cerebrală, hemoragie subarahnoidiană difuză, traumă contuză a hemitoracelui drept cu multiple fracturi costale, fractura brațului drept și femurului drept cu deplasare a fragmentelor care se clasează la leziuni corporale grave fiind periculoase pentru viață care au dus la deces. Între leziunile depistate și deces este legătură de cauzalitate.*” (f.d.53-55, vol. I) și raportul de expertiză judiciară Nr.201906P0642 din 12 noiembrie 2019, potrivit căruia: „*în proba de sânge prezentată pe numele cet. Balan Alexandr s-a depistat alcool etilic în cantitate de 1,81 %, echivalent a 1.81g/l.*” (f.d.40-41, vol. I).

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că, la individualizarea

pedepsei penale stabilite inculpatului în prezenta speță, instanțele de fond nu au indicat motive clare ce au stat la baza concluziilor privind posibilitatea aplicării prevederilor art.90¹ Cod penal.

Totodată, instanța de apel a notat că, „...pedeapsa penală are drept scop reeducarea condamnatului, aceasta din urmă nicidecum nu trebuie să creeze careva suferințe fizice și psihice, persoanelor atrase la răspundere penală, fapt care denotă că sancțiunea dată va avea un efect pozitiv asupra conștientizării de către inculpat a pericolului social al acțiunilor comise.”, ceea ce în speța dată, nu este aplicabil, ținând cont de circumstanțele de fapt stabilite, de acțiunile întreprinse ce către inculpat la săvârșirea infracțiunii imputate, de gradul prejudiciabil al infracțiunii și pericolul social al persoanei vinovate. Or, din materialele cauzei, rezultă că inculpatul a comis infracțiunea în stare de ebrietate, cu cauzarea de daune, punând în pericol nu numai viața sa ci și a altor persoane. Mai mult, nu pot fi neglijate consecințele irecuperabile care au survenit decesul unei persoane tinere.

Condițiile privind acordarea suspendării parțiale a executării pedepsei prevăzute de art.90¹ Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii, circumstanțele cauzei și persoana infractorului, aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Deși la capitolul stabilirii pedepsei inculpatului, instanța de apel a menționat că a ținut cont de personalitatea inculpatului și gravitatea faptei comise, stabilindu-i o pedeapsă cu suspendarea parțială executării pe o perioadă de probațiune, analizând conținutul deciziei atacate, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel nu a motivat complet și obiectiv soluția de individualizare a executării pedepsei, ajungând la o concluzie eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art.90¹ Cod penal, întrucât în speța instanța de apel nu a efectuat o analiză amplă și completă a gradului prejudiciabil al infracțiunii și pericolului social al persoanei vinovate.

Prin urmare, instanța de recurs, în speța dată, găsește întemeiate argumentele recurentului și constată că concluzia instanțelor de fond, precum că scopul legii penale poate fi atins și fără executarea reală a pedepsei cu închisoare este pripită și nemotivată.

La fel, instanța de recurs concluzionează, că nu pot fi admise nici soluțiile instanțelor de fond referitor la acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Gasanov Zinovia.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit menționează că, în conformitate cu prevederile art.219 alin.(1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Potrivit art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerație suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate.

Conform art.221 alin.(1) Cod de procedură penală acțiunea civilă în procesul penal se înaintează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești.

Aliniatul 2 al aceleiași norme procesual-penale prevede că acțiunea civilă se înaintează față de bănuit, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă

la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.

Din materialele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că, în baza ordonanței organului de urmărire penală din 11 noiembrie 2019, succesorul părții vătămate Gasanov Zinovia a fost recunoscută în calitate de parte civilă, ținând cont că, prin infracțiune a suferit un prejudiciu material sau moral (f.d.70, vol. I). Ulterior, a fost depusă cerere, prin care s-a solicitat încasarea despăgubirilor în mărime de 35 000 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune și a sumei în mărime de 100 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. (f.d.69, vol. I).

Pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, partea civilă, Gasanov Zinovia a înaintat cerere de chemare în judecată privind recuperarea prejudiciului material și moral, solicitând încasarea de la Balan Alexandr a prejudiciului material în sumă de 105 000 lei, care constă din 5 000 lei - cheltuieli suplimentare pentru înmormântare și 100 000 lei - pensie de întreținere a nepotului acesteia, în legătură cu decesul părintelui și mărimea prejudiciului moral a extins-o până la 200 000 lei.

În acest context, instanța de recurs menționează că, potrivit sentinței, Balan Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(4) Cod penal, la 3 ani 6 luni închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, iar potrivit art.90¹ Cod penal, prima parte a pedepsei – 1 an 9 luni închisoare, se va executa în penitenciar de tip deschis, iar restul pedepsei – 1 an 9 luni închisoare, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Balan Alexandr pentru un termen de probațiune de 3 ani. A fost dispusă încasarea din contul lui Balan Alexandr în beneficiul lui Gasanov Zinovia, despăgubiri pentru prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 5 000 lei și pentru prejudiciul moral cauzat prin infracțiune - suma de 50 000 lei. În rest acțiunea civilă a fost respinsă.

Deși în cererea de apel, avocatul Fetcu Andrian în numele succesorului părții vătămate Gasanov Zinovia, a invocat și dezacordul cu soluționarea acțiunii civile de către prima instanță, analizând decizia supusă recursului, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel, menținând soluția primei instanțe, nu a pătruns pe deplin în esența argumentelor și a motivat superficial soluția adoptată referitor la acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Gasanov Zinovia.

Colegiul penal lărgit menționează că, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanei responsabile potrivit legii civile, pentru prejudiciul produs prin săvârșirea faptei care face obiectul acțiunii penale. Prejudiciul solicitat de partea civilă prin intermediul acțiunii avansate în fața instanței împotriva inculpatului, trebuie să reprezinte o consecință directă a infracțiunii deduse judecării, atât în cazul pretinderii recuperării prejudiciului material, cât și celui moral.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră pripite concluziile instanței de apel cu referire la faptul că la caz, Gasanov Zinovia nu are calitatea de reprezentant legal al minorului xxxx, or, prin ordonanța organului de urmărire penală din 11 noiembrie 2019, Gasanov Zinovia a fost recunoscută în calitate de parte civilă (f.d.70, vol. I).

Colegiul penal lărgit subliniază că, prejudiciul solicitat de partea civilă prin intermediul acțiunii avansate în fața instanței împotriva inculpatului, trebuie să reprezinte o consecință directă a infracțiunii deduse judecării, mai cu seamă în cazul pretinderii recuperării prejudiciului material.

Angajarea răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile cauzate prin fapta proprie

presupune existența cumulată a celor patru condiții sau elemente constitutive, respectiv: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția autorului faptei ilicite și prejudiciabile.

Răspunderea civilă delictuală sau reparatorie are ca primă finalitate repararea prejudiciului cauzat, iar prejudiciul reprezintă condiția dar și măsura răspunderii reparatorii, întrucât aceasta se angajează numai în limita prejudiciului injust cauzat.

Așadar, Colegiul penal lărgit atestă, că concluziile instanțelor ierarhic inferioare, ce țin de soluționarea acțiunii civile în speță sunt neîntemeiate, iar instanța de apel urmează să se expună asupra acțiunii civile în corespundere cu prevederile legale expuse supra.

De asemenea, Colegiul penal lărgit menționează și faptul că, nu este acceptabilă nici motivarea instanței de apel în ce privește prejudiciul moral, indicând că: „*Colegiul penal consideră că, ținând cont de circumstanțele constatate în ședință, de gradul de vinovăție al făptuitorului, prejudiciul cauzat prin infracțiune și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea efectivă, stabilind faptul că partea vătămată are dreptul la repararea prejudiciului moral, urmărind scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă, instanța de fond întemeiat a concluzionat că suma de 50 000 lei este o despăgubire echitabilă pentru daune morale cauzate succesoriului părții vătămate.*”

În acest sens, instanța de recurs consideră necesar de a reitera prevederile art.1423 alin. (1) Cod civil, potrivit căruia, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată ***în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.***

Colegiul penal lărgit menționează că, pentru ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, în cazul infracțiunilor contra persoanei este necesar să fie luate în considerare suferințele fizice și morale susceptibile de a fi despăgubite în mod rezonabil, care au fost cauzate prin fapta săvârșită de inculpat, precum și să se țină cont și de toate consecințele acestora, așa cum rezultă din probe administrate în cauză, iar mărimea compensației pentru prejudiciul moral urmează a fi echitabilă și proporțională suferințelor cauzate succesoriului părții vătămate.

În așa mod, Colegiul penal lărgit atestă că, concluziile instanțelor ierarhic inferioare, ce țin de soluționarea acțiunii civile sunt neîntemeiate, or, modul în care a soluționat instanța de apel acțiunea civilă, afectează grav dreptul succesoriului părții vătămate la un proces echitabil, prevăzut de art.6 CEDO.

Din considerentele menționate, Colegiul penal lărgit conchide că, soluția adoptată de către instanța de apel în partea stabilirii pedepsei este contrară prevederilor legale, astfel, instanța de apel, judecând cauza dată, a comis erorile de drept prevăzute în art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, la care se face referire în recursul declarat de avocatul Fetcu Andrian în numele succesoriului părții vătămate Gasanov Zinovia, erori ce nu pot fi corectate de către instanța de recurs, deci există temeiuri de casare a soluției adoptate de către instanța de apel.

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit consideră necesar a casa parțial decizia instanței de apel, în cauza penală în privința lui Balan Alexandr, în latura penală în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, a dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436

Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în apel de partea apărării, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, precum și de practica judiciară constantă, de jurisprudența CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Fetcu Andrian în numele succesorului părții vătămate Gasanov Zinovia, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iulie 2020, în cauza penală în privința lui *Balan Alexandr xxxx*, în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, și se dispune rejudecarea cauzei, în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 20 mai 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Guzun Ion